



Републіканська партія звертає свою силу проти Ла Фолета

ВАШИНГТОН, 14 вересня. — Застрашені поступом агітатора сенатора Ла Фолета, републіканські провідники рішуче звернули свою силу партійних агітаторів проти поступової партії. Републіканська агітація виважає не тільки в середозахляних стейтах, де Ла Фолет має багато прихильників серед фермерів, але й в стейтах на побережжі Тихого океану, де сенатор Джамсон, певно обчарований своєю неповоджене, не проявляє ніякої рухливості.

ДЕМОКРАТИ АТАКУЮТЬ РЕПУБЛІКАНЦІВ ЗА ІХ ПРОМИСЛОВУ ПОЛІТИКУ

ВАШИНГТОН, 14 вересня. — Демократична партія атакує тепер републіканський уряд за його промислову політику. Демократи закидають републіканцям, що републіканська тарифна шкідлива для американського промислу й фермерства, та критикують републіканських перевалки, що се републіканський уряд скінчив безробіття. Демократи кажуть, що в країні зовсім не салідо то добробуту, який хваляться републіканці.

ПОСТУПОВА ПАРТІЯ НЕ ЖУРНИТЬСЯ „ЦИРКОВИМИ“ ПРОМОВАМИ ДОСА

ВАШИНГТОН, 14 вересня. — Заряд кампанії сенатора Ла Фолета постановив не давати ніяких спеціальних відповідей на заклики, проборені Ла Фолетови Досом, бо на його думку „циркові промови“ Доса принести Ла Фолетови більше користі, як шкоди.

ЗАСТІП В БАВОНІЯНИХ ПРОМИСЛІ

БОСТОН, 14 вересня. — Перегляд промислів у ново-англійських стейтах виказує, що всі промисли, за винятком бавоніянського, виказують значну поправу.

Головною поправою шведський промисел.

ПОДОРОЖ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ ДОВОЛА СВИТАІ ДЕЙТОН, Огайо, 14 вересня. — Американські летуни, котрі летять довола світа, приїждли сюди нині з Вашингтону, і вибираються завтра в дорогу до Шикага, як на се дозволить погода.

Машини летуни підорвані вже так, що їх треба напаявати на кожній стапії, а летуни самі перемучені та хотіли вже раз покінчити свою подорож.

КРИТИКУЄ АМЕРИКАНЦІВ ЗА ВІДНОШЕННЯ ДО ПРИНЦА ВАЛІ

СІРАКЮЗ, Нью Йорк, 14 вересня. — Томас Кервуд, пастор реформованої церкви, в своїй недавній промові остро критикує Американих за їх „маловажне“ приносив Валлі, наслідника англійського престоло, що тепер владіває Америку. На думку проповідника, Американи своїм захваленням показують, що вони не є демократичний народ.

ПОПІВСЬКА СВАРКА ЗА ШИКАГОВСЬКИХ МІЛІОНЕРІВ-УБИЙНИКІВ

НЬО ЙОРК, 14 вересня. — Цілий ряд священників та проповідників місцевих церков поставили свої проповіді розбиранню шикагівського вбивства 13-літнього хлопця молодими міліонерами Ловбом та Лоплодом.

Найкращий буває промови двох представників ворожих собі таборів серед протестантських церков. Один проповідник з так званого фундаменталістичного крила бже обіцяв заявив, що шикагівська трагедія се вислід модерністичного розуміння евангелія що такі вчинки будуть слухатися, поки священники будуть свободно поводити собі се. Письмо. Йому в відповід заявив знова один модерністичний священник, що поступ свята закликає вже старі проповідники „жити за життя, зуб за зуб“.

УТЕЧА З ЕЛІС АЙЛЕНДУ

НЬО ЙОРК, 14 вересня. — Сімох ймігрантів, задержаних йміграційними урядниками для висилки до Європи, втегли з Еліс Айленду. Вони кинулися перепливати ріку Гудсон до Мангетона, але по дорозі помучилися так, що троє з них стали попитися. Один з утікачів унів панувати так добре, що втік врятувався двома іншими, однак їх троє потрапило в руки поліції. Один з утікачів справді поплив, а троє удалося вининити поліцію та дістатися до Нью Йорку.

ВБИЛИ 18 МЕКСИКАНСЬКИХ ЖОВНІРІВ

САН АНТОНІО, Техас, 14 вересня. — Нимудолі п'ятидні мексиканські розбійники напали на мексиканський поїзд, що їхав з міста Халіско до Тесалейко. Розбійники вбили 18 мексиканських жовнів, що стерегли поїзд.

ВИСКОКА АДМІНІСТРАЦІЯ В ЧІЛЕ

САНТІАГО, Чіле, 14 вересня. — Місце діяльних урядників виборного уряду займають понови урядники, встановлені військовими диктаторами, що недавно захопили владу в державі.

Вискока диктатура заявила вже цензуру на газети, і конфіскує все, що звернене проти владоборних народом правителів.

РОБІТНИЦЯ РАДА ЗАЙМАЄТЬСЯ ДОМАГАННЯМИ ЗЕЛІЗНИЧНИХ ТЕЛЕГРАФІСТІВ

ШИКАГО, Нью Йорк, 14 вересня. — Зелізняки Робітничої Рада Залучених Держав взяла під розвагу домагання зелізнячків телеграфічних операторів Південно-західної зелізнячків північних і робітничих заступників на службі влітку котрої робітничий заступник страйкує.

ГОРОЖАНСЬКА ВІЙНА В ГОНДУРАСІ

Тегусігальпа, Гондурас, середня Америка, 14 вересня. — Горожанська війна в Гондурасі ще не покінчена. Нині обі сторони доносять, що побий в різних частях країни. Провідники повстанців постановили вислати до Злучених Держав своєю представника, щоб він предлажив Американим свої цілі.

БОЛЬШЕВИКИ ВЕДУТЬ ГОРОЖАНСЬКУ ВІЙНУ В БОЛГАРІ

Софія, Болгарія, 14 вересня. — Комуністичний провідник Кузо Езіфов напав з вояками на залучений дворець Костинь, що лежить 20 миль від Софії.

Комуністи прогнали всіх урядників, захопили більшу суму гроша, перетяли всі телеграфічні і телефонні дроти та втекли в ліс. Уряд вислав за ними в погоню поліцію і кавалерію.

УКРАЇНСЬКА КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ

Крім вилученої Комуністичної партії (большевиків) України ніяких інших партій на території життя не має, легальні й існуючі не дозволяється, але це не перешкоджає їм існувати в підземлі, як за старих царських часів. До такої підпольної організації належить і Українська Комуністична Партія. Від часу до часу з членими пачунок КПБУ, можна прочитати лист до редакції буржуазного члена УКП, про вихід його з тої партії і приступленню до КПБУ. В однім з чисел київського „Большевика“ є такий лист М. Шевченка. Цей лист дуже характерний щодо пізнання рідничий між офіційним комунізмом, який заступає КПБУ, і комунізмом національно опозиційним, українським. Осв він:

„Бувши членом УКП, я арешті переконався, що УКП за весь час свого існування галузувала й галузує диференцію українських на пів пролетарських і селянських мас, що не встигли ще порвати з націоналістичними тенденціями, які ще більше розповсюдились необортованими легітимістичними виступами УКП.

„УКП своєю роботою на тій базі подавала надії на можливість здійснення таких тенденцій. Вони діли затримували класову диференцію мас у вік комунизму.“

„Таку ідеологію виконували партійні верхи УКП: традиційно зв'язані з українськими націоналістичними організаціями (РПЦ, УСДРП, Незалежники). Самі ж елементи, що з'являлися з партією, у процесі роботи революціонізувалися методами від протиного й відходили.“

„Останніми часами цей процес революціонізування набув масового організаційного характеру, через оформлення лівої фракції УКП. — фракції, що прагне об'єднати комуністичні елементи УКП, на основі політичній і тактичній останньої. Визнаючи, що ліній політичній правильна, я порвався з офіційною й переходжу до цієї фракції.

Член УКП, секретар Губко України. — М. Шевченко.

НЕПРИХИЛНА КРИТИКА ВБИДА АВТОРА

В Барселоні помер від інфекції Сенсор Хрестій, композитор модерної реві. Помер несподівано смертю після цього, як прочитав неписану критику на свій твір. В реві спародіювано різних померших і живих іще політиків.

ПІД ЗАМОТТОМ „ТАРНИХ ЗЛІЩЕНЬ“

Дня 21-го серпня їхав український студент В. К. до Улева, в Перемишлянках зачався Чехо-польський жандарм запитом: „Где пан едзе?“ На відповід від К. до Улева, зажадав легітимації, яку йому не подобався, супроти чого В. К. помандрував з жандармом на постурунок. На постурунку списано з В. К. протокол і передержано його оторою дві години. По двох годинах завели В. К. до староства, до ковісаря Чеха. Той пан закинув В. К., що він еде з Львова до Улева з „тайними документами“ для глумлення унівського монастиря Кд. Шенцицького. По такій залив Чеха, заведено В. К. до староства, який приказав йому відіхати до Львова найближчим поїздом, під загрозою арешту.

Вилученому під такими умовами на волю, щоби при відіздзі лівського поїзду відіхати легітимацію. При тому ще раз заборонено В. К. когонебудь до монастиря посылати і взагалі комунікувати з монастирем.

ЗАКЛАДАННЯ УГОЛЬНОГО КАМЕННЯ ПІД „Н. ДІМ“ НА БОГДАНІВЦІ

Нам пишуть: На Богданівці, від 16 ч. м. дригтованих майстри до закладки „Нар. Дому“. На місці явились інженер П. Евген Нагірний, будівельник П. Леонард Дзевалівський, і Комітетові. О год 4 години відправили парох годова комітету е. Евген Граварюк молитву на освячення домі. Покропив свяченною водою всі вихони під фундаментами і тоді розпочав замурування першого каменя.

ЧИ ВИ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „СВОБОДИ“

КОЛИ ШЕ СЕІ ЧАСОПИС НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄ, ТО ЗАЧІНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ І СЕБІСА.

„СВОБОДА“ є найбільшою зі всіх українських часописів в новім і старім краю.

„СВОБОДА“ вживає кождого для з відносно надій і світи.

„СВОБОДА“ може ніколи повити американські і краєві.

„СВОБОДА“ також може надкозачувати відомості з теперішніх подій в старім краю.

ПЕРЕДПЛАТИ ВІСНОСИТЬ:

В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ НА ЦІЛИЙ РІК \$ 7.00

„ НА ПІВ РОКУ \$ 3.75

„ НА ТРИ МІСЯЦІ \$ 2.00

В ДЖЕРСІ СІТІ, КАНАДІ І ЗА ГРАНИЦЕЮ:

„ НА РІК \$10.00

„ НА ПІВ РОКУ \$ 5.00

„ НА ТРИ МІСЯЦІ \$ 2.75

Звертається увагу, що на предат нікому не викаслюється членства.

„СВОБОДА“, 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

БОЖЕВІМЛЯ ЧИ МІСТИФІКАЦІЯ?

Половоний староста скофіскував у обложі арештом налад пастирського послання маріанівського „Архипіскопа“ Івана Марії Ковальського, в якому, він лише, що Христос явився йому і сказав, що „Пургія вже в католицькій церкві не існує, що нема вже ані одного священника, який би мав право її відправляти, бо душі усіх зниклих смертельний Хрїст чорт“. Це право має тільки він, і він має монополію на давняння розрешення, без яких усіх жде суд і пекло...

ІНТЕРЕСНЕ СПРОСТУВАННЯ

Деякі польські часописи пудили в світ сплетню, що відомий російський письменник-гуморист Аверченко в наслідок враня одержаної підчас своєї втечі від большевиків до чеської Праги осяг „Бєз феніка при душі“. У відповід на польське спростування в якому між ними кажде: Я був вранений при нагоді втечі від большевиків, а 18 літ тому, ще як большевиків не було; я не саліній тільки короткозорий; працюю в чотирьох російських і трьох закордонних видівничих в далекій від нудки; фенік не маю, бо всі свої рахунки веду в чеських коронях і доларах...

ЕГЗЕКУЦІЯ У ЛЬВОВІ

Дня 23 серпня розстріляно у Львові убийцю рідної матері Івана Гринька. Безпосередно перед еказецією оглянули Гринька психіатри, ствердили, що він є вповні нормальною людиною. Супроти помітної депресії і вчерпання Гринька, вивнесено його на моті і посажено на стільці з оперття до голови. Гринька розстріляно в сидючий позиції. План розстріляного арезинувати з видної його тіла натовіст зажадала звороту його оджежі.

Покривджені народи предладають свої малі Лізі Народів

ЖЕНЕВА 14 вересня. — Комітет Ліги Народів для справи міжнародних судів віддав дрови Бенешови, чехословацькому міністру заграничних справ, завадячи виробити план міждержавної угоди про мирове судження міждержавних непорозумінь та про забезпечення держав перед нападами других.

Рівночасно до Ліги Держав стали надіждати представники Ассиро-Халдейці, представники сирійсько-палестинського конгресу, кілька африканських народів та представники Турції.

НАПРУЖЕННЯ В ІТАЛІ

РИМ, 14 вересня. — Наслідком вбиття фашистського посла Касаліні в цілій Італії панує страшне напруження. Фашистські газети обжаловують опозиційні за провокаційне вбивство, а опозиційні відговорають, що справді винними вбивстві є фашисти, які убивли Маттеоті. До нихбух не доходить анішев тому, що прем'єр Муссоліні видав вирозливий приказ до фашистів здержувати від ексцесів.

ПОВСТАННЕ ГРУЗІНІВ ПРОТИ МОСКВИ

ТРАПЕЗУНТ, 14 вересня. — Большевицький уряд видав своїй армії приказ безпосадної боротьби проти грузинських націоналістів, що повстали проти московського уряду. Російська фльота дістала приказ бомбардувати прибережжя Ристія та оск. Большевицький газети не подають з Грузії ніяких відомості.

ДОСПІХ ПЛАНУ ДОСА

ПАРІЖ, 14 вересня. — Овон Янг, Американич, що має головний нагляд над виконанням репарацийного плану Доса, прибув нині сюди з Берліна, де йому Німеччина виплатила другу часту, яку вони мали заплатити після цього являю.

Янг заявив газетарям, що плану Доса видно глїтяться великим доспихом. Він навіть припускає, що Німеччина незадовго буде платити більше, як її приписує план Доса.

ФРАНЦІЗІ ЗГОДЖУЮТЬСЯ НА ПЛАЧЕННЯ ДОВГУ АМЕРИЦІ

ПАРІЖ, 14 вересня. — Французський уряд остаточно дав ся переконатий, що він почати сплатувати свої воєнні довги в Америці, і він уже визначив комісію для вироблення плану сел сплати. Переконавши Францію в цьому Американич, що в послідній час відвідували Францію.

ЩЕ МЕКДОНАЛДІВ АВТОМОБІЛЬ

ЛОНДОН, 14 вересня. — Автомобіль Мекдоналда, подарований йому одним фабрикантом, ще не складяє з стовпів газет.

Тепер пояснює справу фабрикант, котрий авто подарував. Богато влітничий політиків виступає зі званами з оборої Мекдоналда. Кажуть, що він має право прийняти дарунок.

Поступові газети підчеркують факт яко доказ, що бідний прем'єр міністрів не може існувати на теперішній пенсії прем'єра.

ФРАНЦУЗИ ЗБИРАЮТЬСЯ СУДИТИ НІМЦІВ ЗА ПОДВОДЖЕННЯ НА ВІЙНІ

ПАРІЖ, 14 вересня. — Французські суди будуть незадовго судити Петра Льюмана, бывшего німецького ковіаря, першого Німця, обжалованого за незаконне поведження на війні. Звинувачують його, що він убив раненого Француза. Після війни став він французським горожаном, що він був родом з тої околиці, котру прилучено до Франції.

ПОСТУПИЛ ЛІТНИЦТВА

ПАРІЖ, 14 вересня. — Французський інженер Етієн Ейшеш здобув новий осяг у літнійо „декалтерон“, сьбто літак, що підноситься правомісно в гору.

Він поспішає піднятися в гору на своїй машині, на котру вложив 200 кілограмів ваги.

За се дістав він урядову надгороду в сумі 40,000 франків.

КИТАЙСЬКА ГОРОЖАНСЬКА ВІЙНА

ШАНГАЙ, Китай, 14 вересня. — Китайський горожанський армія почала вже проти себе битву.

Війна владі буде обертатися доколка столиці Пекіну. Обі сторони доносять про десерт в різних сторонах. Північній війська затопили південним фльотилію, якою вони перевозили війська.

НАЗІВАЄ АМЕРИКАНЦІВ МІЛІТАРИСТАМИ

ТОКІО, Японія, 14 вересня. — Японський генерал Вайда, що недавно вернувся з довгої подорожі по Європі й Америці, називає тут японських газетарів, що Злучених держав стали дуже мілітаристичною державою та що вони оторою зблизились до війни з Японією. Докладом сього Вайда вважає хочби „даль обороною“.

Тому генерал радить Японцям не дурити себе війною проти нпр, але взятися на серіо до воєнних приготувань.

НОВА ВІТРУГА В ЯПАНІ

ТОКІО, Японія, 14 вересня. — Японське місто Кобе налягало новий тайфун.

Не був він який салілий, як попередній, а все таки народина багато шкоди. Він відклався всім нагачив в порті та зробив великої шкоди в складах вавони.

ЕСПАНСЬКА ВІЙНА В АФРІЦІ

МАДРИД, 14 вересня. — Команда еспанських військ в Африці доносить про десерт еспанської армії. Кажуть, що Еспанія вивернула Мурт як до меж європейської держави.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Published weekly except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J. Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Entered as Second Class Mail at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 8, 1879.

Postage for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Table with subscription rates for One year, Six months, Three months, Foreign and Jersey City Rates, and Single copies.

3 Копії належить надіслати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order. Адреса: "СВОБОДА", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВИКОВУЙТЕ СВОИХ ДІТЕЙ НА СПІВВЛАСНИКІВ НАЙБІЛЬШОЇ СВОЄРІДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ. ЗАПИШІТЬ ІХ ДО У. Н. СОЮЗА СЕРЧАС.

ГРІЗНА НЕБЕЗПЕКА.

Під тавром наголовоком подають старокравець часописи отсей замілок головної управи Українського Педагогічного Товариства:

"Сучасне ліхотіте вимагає особляжов від "Рідної Школи" як найбільшої активності. Дотеперішні 148 класи народних шкіл, 10 гімназій і два гімназійні курси, дві учительські семінарії і 4 семінарійні курси, одна торговельна школа, одна влірцева семінарія школярів, доповнюючі промислові курси та шість захоронку УПТ-ва не виповнюють і тої частини тогго, що коначеє відповідно до нинішніх потреб Нації.

"Під загрозю морального каліцтва і шкідливої утрати нашого молодого покоління мусиме число наших шкіл яке сего року в десатеро збільшити. Особливу увагу мусиме звернути на школи факвої промисловці. Це не обхідна вимога сучасної хвилі!"

"А між тим що бачимо? — Не тільки нема змоги закладати нові школи, але і за матеріальних недостач істнування і цих небагатьох шкіл поважно загрожено.

"Приходо не зростають як би це природно повинно бути, а зменшують за кождим місяцем. І так у травні виплатили до Головної Управи УПТ-ва з краю 9,584.60 зл., у червні 7,653.91 зол., в липні 5,182.29 зл., а в серпні до 25 VIII включно 3,443.66 зол., між тим, коли потрібні самої Головної Управи викисять тепер місячно по 15-000 зол."

"Який наслідок тогго? — Ще за серпень не повні виплатили побори учителям УПТ-ва та інші бжучі платності в загальній сумі 10,000 зол. Х ршерій вересня школах УПТ-ва, але українська суспільність не приготувала для нього ані сотинки

"Грозит катастрофа, коли наша суспільність негідно не пошлится з визначною помічю. Це не пуста бачка! — а важка дійствість. Або прияде необхідна матеріальна поміч з краю, або прийдеться нам самим ізза недостачи фондів позамикати свої приватні школи.

"Ще першій мрі кождий свідомий громадянин будь він інтелігент чи селянин, ремісник чи робітник, повинен вилучити грозу небезпеки, яка зависла над нашим приватним шкільництвом і коначе не тільки здобути на гербарській повяг і платити бжучу зарплату, але і спонукати до цього й менше свідомих братів і сестер!

"Те саме повинні зробити кожде наше Товариство, кожда наша Кооператива, Читальня, фінансова чи яка інча інституція. — У нас самих Кооператив тепер налічується 1500, а читальень "Прогресів" поверх 2200. Не чидячи інших Товариств і організацій, якіб тільки кожда з цих зібрала бодай по 10 зл., і прислала на "Рідну Школу" то ситуація булаб утворена. А це так легке до перевернення. Треба тільки доброй волі!"

"І ми певні, що у великий момент грізної небезпеки зрушиться совість так поодиноких громадян як і Товариства та Організацій в краю і за кордоном та за широким океаном, і поміле рідній шедро на рятунку своєї "Рідної Школи", а тим самим на рятунку нашого молодого покоління. Гроші шлать до каси Головної Управи Українського Педагогічного Тов-а у Львові, Ринок ч. 10. II. п.

"Хай кождий громадянин, кожда громадянка, кожда українська Організація сповнить по своїм силам свій обовязок — а "Рідна Школа" не тільки перебуде вашу фінансову крпзу, але й погладить, як сего вимагають потреби Нації."

Українське Педагогічне Товариство визразно звертається до українських братів на імміграції піддержати народні школи в старому краю. Сю прозбу українські іммігранти мусять сповнити. Ми не можемо завести старій крпзі у його налідах на імміграції, найбільшю частину всего українського народу. Ми мусиме дати жертви, і дати їх шедро. Присилаймо жертви як хочемо. Шлти їх або до Педагогічного Товариства, або, коли хочемо, с зробити ошадливіше та заробити для української школи в краю кілька доларів на кождий посылці, через Об'єднання, 847 Норт Франклін стріт, Філадельфія, Па. Але нік від жертви не відмовляймося!

Небезпечна велика! і два рази але, хто зараз але!

Адреса Об'єднання: ОБ'ЄДНАННЯ, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA. Туди посылайте свої народні податки! Посылать негідно! і питають всіх знайомих Українців, чи сповняли вже свої обовязок, чи заплатали відповідальні податки!

ДРУГА РІГА.

Совітсько-англійські договори з дня 8. серпня. — Зосім як у Рязі. — Що стови втрачені і що виграно. — Даремні жертви.

(Він спеціальною кореспондентом "Свободи").

Рига в осени 1920 року. За сідце совітської польської мирної конференції. Переговори втягнуться майже й нудо. Болшевики вступають з безконечними декларациями, Польські зоволяють і ошадливіше саботувать. Нарешті всім стає ясно, що конференція мусить розбитися. По міст розносяться чулки, що конференція вже й розбилася. Дипломати обох держав пакують куври і готуються до відзду...

У останній хвиліні відбувається, однак, таємнича зміна. Голова совітської делегації Йофе прохає голову польської делегації Домбського уклити йому уважліво для довірчю розмови. Розмова триває цілих шість годин. Без змін. І на другий день появляється для всіх незрозумілий і несподіваний комунікат:

Лондон у літ 1924 року. За сідце совітсько-англ. конференції. Переговори втягнуться майже й нудо. Тижні й місяці минають у марних словесних об'єднаннях. Нарешті конференція застигає на мертвій точці: ні в кут, ні в двері, ні в коридорі, ні в парку. Тоді на поміч Раковського приядить хитромудрий Йофе. Але й він не може нічого вдіяти. Обидві сторони приходять до переконання, що з цього пива не буде дива, й 5. серпня появляється офіційне повідомлення англ. уряду, що конференція розбилася...

Але знов відбувається якась таємнича зміна. На слідуочий день переговори розпочинають на ново, й протягом 24. годин сторони доходить до повного порозуміння. Того самого дня Мекдоналд і Понсобі перед палатою послів і лорд Перму перед палатою панів складають однакового змісту заяви:

— Договори з совітами заключено! Дня 8. серпня настє й підписання тих несподівано заключених договорів. З англійською боку їх підписує Мекдоналд і Понсобі, а з совітською — Раковський, Шпанін, Томський, Радченко й все той самий немінучий Йофе.

Зовнішня подібність між Ригю а Лондоном, як бачимо роками. Те, що пера підчерта роками відбулось на побережжю рижської затоки, повторилося нині майже у всіх-подобріях на берегах Темзи. Бракує лише довірчю розмови між Йофе та Мекдоналдом, але хто знає — може і вона відбулась.

Подібність стєє й длі. Становище совітської делегації було однакове в Рязі й Лондоні. В обох випадках делегація не могла, не сміла повернутися до Москви без заключеного й підписаного договору. За всюку шну договір мусить бути заключений — хоч, який небув, аки договір! Перед підчерта роками болшевиками за всюку шну був потрібний мир, а нині й за всюку шну потрібні гроші.

Тому й дипломатія болшевиць була в обох випадках однакова. У Рязі совітська делегація з початку "твердо" боронилася асид: Жадних анекдів і контрибуцій! Для фасону було навіть виставлене жадане прі переведенні палебистів в тих невольських місцевостях, які вже перед тим обійнялись длі польського окупування. Так саме в Лондоні совітська делегація зпочатку "твердо" боронилася асид: жадних відшкововань жадного узання старих борбів!

Але в останій хвиліні, коли Домбський в Рязі, а Мекдоналд в Лондоні заявили, що на ошадливіше "твердий" совітський засад джадного порозуміння не даде — болшевики скріпоме

і смиренно піддалися. "Ми, мовляв, зрозуміли все, що ви хочете, але кінець, кінець вам змущені покірності сидіти!... І тому болшевики в Рязі "дуступили" Польщі асид ти сідч квадратних кілометрів українсько-білоруської території з кількома містами українсько-білоруської мюдості. А в Лондоні вони засадно асид далися заплатити старій російській позички, заключені царським урядом і арменіями правительством!"

Як це непохоже на недавню совет-румунську конференцію у Вілані Там совітський представник Крестинський так і не уступив зі своєї засадничої позиції, що в Бесарабії мусить бути переведені асидно розгосовані, аби людяність отверду висловилася про свою державну принадлежність. Бо що можна з Румунії взяти, коли й навіть уступити! Зосім інакше стовла справу в Рязі й Лондоні. Тут відречені від "твердих засад", могло повести до реальних здобутків.

І болшевицькі дипломати, поборовавшись "для гондів", кінець-кінець своїх "твердих засад" виреклися. У Лондоні, як у Рязі.

Мусимо "мати мир, мир за всюку шну!" — казала Москва підчас рижських переговорів.

Мусимо мати позичку, хоч малу, хоч яку небув, але позичку! — казала Москва підчас лондонських переговорів.

Ганебний рижський договір дав Москві, те чого вона прагнула: мир.

Чим дасть й на менш ганебний длі "засадно засадничий" лондонський договір як небув реальні здобутки? Чи дістане Москва від Англії позичку?

Здається, що на берегах Темзи болшевики принесли марну жертву. Невинність вони втратили, своїх "святих засад" відреклися, але вигляди на річку стовть дуже слабо. Річ у тім, що позичка може бути випущена лише тоді, коли англійський уряд візьме на себе її гарантію. На "чесне слово" ні один Англієць болшевиками і сотника не повірить — навіть сам пан Лесбєрї своєї горесті у такій "гігійній ірешеті" не вложит. Отже мусить бути урядова запораука, що коли болшевики не заплатять, то длі англійський скарб заподіть англійською мовою. Але адміністрація (себ то вище начальство. Ред.) багатьох устанів в цій справі засадні. Установи не пошлуться видавати накази про перехід в діловодстві на українську мову, а коли й видають, то підписувати наказ, більше не цікавляться, як саме він виконується. А виконується він рижко. В Комуні-відділі, наприклад, такий наказ є, а проте, наврад, чи він виконується більше, як на один відсоток!

Так стовла справа українців у Києві перед трьома місяцями. Як вона стовть тепер, по заключенні терміну, до якого українці мали бути переведені, про це не маємо в тому-ж "Болшевицькому", а з/7/8, дуже багато цінного матеріалу. Є це

Як би справди не вишло, що велика жертва, принесена на берегах Темзи, була марною. На цьому тоді й скінчиться подібність між Ригю та Лондоном.

Рига, 28. серпня Радяння.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО Офілар айнтман Русел Моген перозелє через ший Америцький конгрес длі Ашантле до Лондону, в 21 годинах і 48 хвилинах? Чи він зрозуміє, що тогочас, який знаходиться в краєх української імміграції в Нью-Йорку, є найбільшю число українців тогочас і найбільшю число й найбіднішю толпою розстувач в Союзі.

ДЕЩО ПРО УКРАЇНІЗАЦІЮ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Урядовий орган ВУЛІВКУ- "Вісти", з 2. серпня, подають, що "дими димом гадається надіслати до всіх губвиконкомів обіжника з означенням заключення терміну українців радпарлапу і з пропозицією надіслати всі матеріали про те, що зроблено в цій справі".

Справа українців розглядалася на засіданні Раднаркму, а 7/8, при чім було скоставлено, що "в більшості випадків українців переведено в середньому на 50—50 відсотків". Раднарком постановив утворити особу комісію для перевірки стану українців в радянському апараті (Вісти, 6/8).

Радянська влада і радянська преса дуже любить оперувати числами і процентами там, де вони мало або нічого не говорять. Тому звернемося до тих фактів з сеї області. Правда цих фактів попадає до преси дуже мало, але й на підставі того, що вона подає, можна виробити деякі поняття про дійсний стан справи.

Так звана українцізація — це декретований свого часу В. У. Ц. В. Крм перехід урядованих централних і місцевих державних органів, так і внутрішнього діловодства, як і в зносинах з населенням, з російською на українську мову. З огляду на те, що російська мова є рівноправна з українською мовою та що державний апарат є заповнений переважно Росіянами, Жидами і арусифікованими "Малоросами", особливо на верхинах урядничої ієрархії, можна собі представити всю трудність, з якою українцізація зустрічається на практиці.

На конференції КПВУ. Секретар партії, Кірінг, між иншим говорив: "Деякі товариші з великодержавним духом lamentувать, що ми в національній політиці зайшли далеко. Даремно: наша влада ще й досі не національна, ще надто не українська". (Болш. 15/5). Отже чужонаціональний і арусифікований елемент "ламентує" в справі національної політики і, коли не виступає проти українцізації, то у всякім разі ставиться до неї пасивно. "Великодержавний духом", значить, це далеко не пережить.

Про цю пасивність вищих урядових сфер, якос пасиваю так в київському "Болшевицькому" (ч. з 23/5). "Майже всі установи м. Києва ополєні українцізацією. Для службовців і улаштувано спеціальні курси української мови... збільшилися кадри службовців, що володіють українською мовою. Але адміністрація (себ то вище начальство. Ред.) багатьох устанів в цій справі засадні... Установи не пошлуться видавати накази про перехід в діловодстві на українську мову, а коли й видають, то підписувати наказ, більше не цікавляться, як саме він виконується. А виконується він рижко. В Комуні-відділі, наприклад, такий наказ є, а проте, наврад, чи він виконується більше, як на один відсоток!"

Так стовла справа українців у Києві перед трьома місяцями. Як вона стовть тепер, по заключенні терміну, до якого українці мали бути переведені, про це не маємо в тому-ж "Болшевицькому", а з/7/8, дуже багато цінного матеріалу. Є це

розмови з відповідальними особами цього уряду між інших інститутів, отих урядових верхів, від яких залежає переведення українців. Шох і верхи говорять в цій справі? Директор Комуністського Банку, Бурштейн: "... На курсах української мови, які почали функціонувати з лютого с. р., до травня працювали не зосім регулярно, тепер же навчання проводиться акуратно три рази на тиждень... До січня 1925 р. перебудачеться навчання на курсах закінчити і з того часу зачнеється українцізація внутрішнього діловодства Комунібанку, яке зараз проводиться російською мовою... Відповіді на запитання українською мовою даються по українськи. Зосім і в Губвиконкомі і Округвиконкомі проваляють переважно мовою українською..."

Завлючачи губерніяльним відділом Праці А. Віткоський: Длі співробітників, більшість яких володіло українською мовою дуже кепсько, або й зовсім не володіли, було організовано курси української мови. Всі співробітники, яких налічується в той час 210, було розділено на 6 груп. Кожна з цих груп повинна була перейти через курси. До цього часу через курси перейшло 190 співробітників... В наслідок цього апарату в переважній частині українцізовано. Так, діловодство, рижні галузі картова система проваляється українською мовою. Коли до співробітників звертаються українською мовою, вони завше відповідають теж українською мовою. Що торкається рижних спеціальних докладів, то з огляду на те, що їх посилається не тільки до Харкова, але й до Москви, вони переважно пишуться російською мовою. Співробітників недавнього часу балакали між собою російською мовою, але що с давно постановили балакати по можливості українською мовою. Що торкається переферійного апарату, то там діловодство шкідно переважно на українську мову. Каси страхування переведено на українську мову на 100%! Бухгалтерія та фінансові звіти теж складаються українською мовою... Випродовані і 1/2 — 2 місяці Губвідділ Праці з певністю передає всі свої підвідділи на українську мову."

Заступник уповноваженого Київського Владу Хемутіля, Гершенор: "Видля Хемутіля й активно готується до майбутньої українцізації установи. Поки що все діловодство проводиться російською мовою. Однак початок українцізації в установі залежить від нашого Центрального Управління в Харкові. Після одержання від нього першого відповідного наказу нам безумовно доведеться відповісти також українською мовою. Поки що проводиться відповідне підготовлення наших співробітників... Шо-дня інші закінчення значайних денних робіт співробітники лишаються на повноту години в установі, де й відбуваються заняття українською мовою."

Секретар Губвіддлау Ашпів, Касенко: "Українцізація Губвіддлау проходить дуже успішно. Все листування з окружними відділами проваляється виключно українською мовою. Зосім з центром ведуться російською мовою. Внутрішнє діловодство ведеться переважно українською мовою. Співро-

бітники учаси українську мову не на курсах, а хатним способом, безпосередно під керівництвом секретаря... Такий спосіб вивчення мови дав великі позитивні наслідки. Українцізація Оксридівалі переведено шкідливо це три місяці назад. Співробітники на округах не тільки пишуть, але й розмовляють виключно по українськи, що, до певної міри, є єдиний спосіб правильної і шкідливої українцізації установи. Співробітники Губвіддлау шкідло підготовані до переходу на всі 100%, на українську мову, так що до 23. серпня апарат Губвіддлау буде остаточно й повністю українцізовано."

А ось фант з провінції: На Мартинівській цукроварні "погано до українцізації, що так ясно позначився з перших днів видання декрету, зараз підпав зокрем. Виною цього є те, що Цукротрест спроміг тільки на один обіжник, де пропонується по можливості вести переписку українською мовою — з місцевими установами. Наближучеться термін закінчення українцізації, а на цукроварні давно вже не істнує і українських гуртків". (Болшевицьк. 17/8. ч. 185).

В наведених вище "розмовах" також оперується отими числами і процентами, але всі вони орієнтовані про дійсний стан справи. Не без того, щоб тут не було прикрас. В дійствіні справа мабуть стоїть гірше. Але фактом є, що скрізь в установах співробітників примушують учити українську мову і поволі перебудачуть діловодство на українську мову; що співробітників не тільки зі сторони починають говорити по українськи (але тільки тоді, коли сторони по українськи звертаються!), але й між собою звичуються "по можливості" вживати укр. мову. Але й з цих "розмов" видно, що урядничі верхи так порядко собі багачелізуєт справу. "Хемутіля" докже навіть розпорядку по українцізації не видає. В Комунібанку що йно від січня починається українцізація, хоч куриве давно істнує!... Про українцізацію погано тепер більше "розмовляють" мабуть тому, що мінус її річечне і центральні власті жадають звітів: що зроблено?"

Так стоїть справа у Києві.

А. В.

ВИДАВНИЧИЙ ПЛАН КИЇВСЬКОЇ "КНИГОСПІЛКИ"

До видання намічено цілу низку підручників, переважно для початкових шкіл, до 40 випусків прекрасного писемства, плятки, книжки по кооперативній сільському господарству, педагогіці, соціології та книжки для шкільної молодіжї. Крім того намічено до видання мучозні твори Леонтовича, Стеценка, Верніковського, Ревуцького. Але "Книгоспілка" перешкоджає недостачі власних об'єктивних коштів, що не дає можливості розвернути широко видавничу роботу. Не кажучи про те, що Книгоспілка не зможе пригостити стані весті широкої роботи по виданню рижних книжок, великі трудові затрати перешкоджають стовти їй на порозі й у виданню потрібних шкільних підручників, а навіть одривного календаря, до видання якого Книгоспілка пристигнула."

ПІД ОСІНЬ І ЗИМУ.

Зближається осінь, а за нею прийдє і зима.

В осені і в зимі українське товариство будуть улашдувати вистави рижких штук, а пригтовляються вже зачуть набором. — Тому звертаємо ті уваги на оголошення в нинішній Свободі на 4-ті сторони про українські штуки.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

Філадельфія Па. — Дня 12-го вересня с. р відбулися у нас збори Будівельно-Позичкового Товариства "Дністер".

По справозданню урядників, директорів показалося, що Б. С. за два роки свого існування має в обороті суму \$34.213, 95, що робить досить гарну суму. Се може бути добрим прикладом для других місцевостей, щоб і в себе заклали такі товариства, се дасть нагоду для шерошів набути власну хату або бізнес.

Директорів вище згаданого товариства вибрано тих самих з виномом одного. М.

Ню Йорк, Н. Й. — Дня 19-го вересня, один з наших скрипаків Василь Чосник буде грати до радіо, стадія В. Е. А. Е. між 7-ю а 9-ю годинами вечером. Його репертуар буде складатися з наших українських народних пісень. Наші Українці, котрі мають в дома радіо будуть мати нагоду послухати його.

Спринг Валей, Н. Й. В нашій місцевості достать тихо, дня 30 серпня відбувся у нас весілля Андрия Кашиńskiego в гали українського товариства Провісти. На забаві зібрано на сироти до краю 14 дол.

Вересня 7-го відбулися християн у Костя Ількова. Там же зібрано також на сироти 2.60 доларів.

Вересня 14-го відбувся в нас пікнік.

Лейтрог Па. В нашій місцевості арештовано некоего Михайла Кузень за роблення мушайну. При арештованні сконфісковано 180 гал, мушайну дві десятилярні і 18 бочок меду все разом околи \$2000 вартости. Арештований, хотів викутитися і піхну одному з де-

диктива 100 дол. Сей азва гроші і присяжника його ще за перекупство. Відний Майк мусть тепер відповілати за роблення мушайну і перекупство. От така то наша мушайнерія. К.

3 НАУКОВОГО ЖИТТЯ КИЄВА.

Під заголовком "Свято науки", київський "Большевик" подає завіт з оборони докторської дисертації приват. доцентом В. В. Радзімовського, на тему: "Вплив концентрації водородних іонів на життя клітинки". Праця обіймає 11 арк. друку і по вислову проф. Кронтовського, займається проблемою, над якою працює в цілм світі тільки троє учених: двоє учених Рокфеллерського інституту і один пан Радзімовський, яка навіть пішла далі своїх колег — опанувавши складну методикою і внісши до неї нові апарати, вигадані нею самою. Комісія, що складалася з гелюви академіка Кримського, академіка Фоміна і ряду київських професорів та представників установ, заслухавши опонентів проф. Чаговця і Кронтовського, одностайно присудила дисертації звание доктора медико-фізіологічних наук. Пани Валентина є дочкою покойного Васія і живучої ще любови Яновських знаної української патріотичної родинки з Любенця. (Мати науконої є популярною українською письменницею. Ред.)

Скільки ість чоловік.

Учені, які опинилися без заняття, обчислили, скільки може зісти чоловік, що прожив 70 літ. Отже — 18,000 кг. мяса, 25,000 кг. хліба, 10—15,000 яєць, 6,000 кг. риба, 25,000 літрів теєї і 1,750 кг. соли, без яри і овочів.

Учені, які опинилися без заняття, обчислили, скільки може зісти чоловік, що прожив 70 літ. Отже — 18,000 кг. мяса, 25,000 кг. хліба, 10—15,000 яєць, 6,000 кг. риба, 25,000 літрів теєї і 1,750 кг. соли, без яри і овочів.

Учені, які опинилися без заняття, обчислили, скільки може зісти чоловік, що прожив 70 літ. Отже — 18,000 кг. мяса, 25,000 кг. хліба, 10—15,000 яєць, 6,000 кг. риба, 25,000 літрів теєї і 1,750 кг. соли, без яри і овочів.

КОЛІВНИЙ МАГНАТ

розуміє, що щоби його коалі могла платити дівденку своїм шерошам, вона мусть принести, як найбільше доходу при як найменшій вдатках а рівночасно, щоби дала публіці добру обслугу.

Так само виторити МЮРЕД зложили найбільшій 100% чистоту турецький тютюн і продають нам його по як найдешевшій ціні так, щоби дати курчям сигаретку, якою будуть вдоволені. Іх все збільшачає розпродаж посвйчає довіря і добру волю курця.

СУДИТЬ САМИ!

Порівняйте МЮРЕД з якою-небудь сигареткою з світи.

ПАКЧКИ по 10 і 20

MURAD
TURKISH CIGARETTES
ARE MADE ESPECIALLY FOR THE DISCOUNTING AND EXPERIENCED SMOKER OF HIGH GRADE TURKISH CIGARETTES
The Mending is exceptional
Margarita
MEMBER OF THE HONORABLE HOUSE OF TURKISH AND ARABIAN CIGARETTES IN THE WORLD

В СПРАВІ П. ЗАУЛАКА.

Щоби не дати загинути долі, які повинні жити і працювати, заввався комітет. Сею надією, се знайи нам п. Заулак, чоловік обдарений гарним тенор-баритоном і великим чувством в співі, а який потребує кочне помочи, бо він хоч і вишнєній журбою і не достатками. Лікарі запевняють, що, накроп і Заулак доклад якийсь час буде мати спокій і не буде мати великої журби, він поверне до здоров'я. До тепер може лишень засипати і то лиш від часу до часу.

Чи мземо гадати на сега то лановитого чоловіка і привидити чи він гине?

Чи не було би се приклад для нас, щоби ми не гинемо оден молодий співак лише тому, що нема кому йому помочи в його невдалім положенні? В о. собі-п. Заулакка ратуємо не його особу, але його талант, який родитися разом, а який служити хоче своєю цілому народови.

Низше підписаний комітет дає нагоду всім. Впр. ОО. Духовним, всім панам уштевані і панам бізнесменам і всім співакам і співакам всіх хорів і вокаристам в цілій Америці зліати маленьке діло милосердя.

Ми розіслали до всіх ОО. Духовних книжочка з тикетками, всего на всего лиш по 10 шт., і просим роздати поміж людей доброй воли до розпродажу. Тикет за 10 шт. купити на поратване здоров'я для бляного Артиста-співака не так тяжко. Не замикайте серця серця, щоби не купити тикету за 10 шт. Панове Учителі! цією рукою Вашою диторова шкільна, бо школа вже замкалася. Дайте кожній дитині по одному тикетови, нехай продасть ролічням або школякам. Панове співаки і співачки! Підійть на офіс паролі, а там диктанте тикети. Книгуйте, але енергично, часу, а нехай же в кожній громаді зна-

дуться там, що рано вийшов. Час короткий, бо вже лиш оден добрий тикет до праці. Нашя оголошення комітету пружим свої сили. Витрава має відбутися 21-го с. м. та нас просять жинчии сім справі люде і приятелі, щоби бодий оден тиждень се працювати, бо власне тепер закладає школа і учителі чередітай шкільних можуть еше много зробити. На голося ми радо пристаємо і оголошуємо снм невідкично закінчене, і витрава на неділю дня 28. с. м. в Перт Амбою, о год. 7.30 вечером в Українській Гали під ч. 752 State St. На сню витравку запрошуємо не Яно місцевих, але Я всіх наших прихильників, хто йно може, з суствата і з подальша.

До 28-го с. м. просимо всі відтинки з тикетів прислати до п. Івана Ваверчака 752 State St. Perth Amboy, N. J. Всі чекі або монети ордері за спродані тикети просимо випустити за іменем касієра: John Waverzak, а прислати до Rev. Michael Kwik, 31 Walnut St. Hartford, Conn. Так само всі добровільні жертви, якіх хто-ласкав від себе не сню шль щось офурувати, просимо слати до о. Кузюва.

До 28 с. м. всі жертви будуть оголошені в часописі і зберуть ширший комітет, щоби заридити збіркову.

В наші, по нашій жертволюбива суспільність не відкаже від від сего так милосердного діла, що певно покаже десь 28-го с. м. вже наперед сердечню дякуємо за всі жертви і клемемо: Ной Бог стократно заплацтати!

КОМІТЕТ:
о. П. Чапінський, предс.,
Rev. J. Szarynski, N. J.,
о. М. Кузія, сест. предс.,
Perth Amboy, N. J.,
Іван Ваверчак, касієр,
Perth Amboy, N. J.,
Яків Корнат, член Ком.,
New York, N. Y.

Р. С. Який хто божав еше мати тикету до розпродажу, дещи лиш до: Rev. J. Szarynski, 188 York Street, Perth Amboy, N. J., а диктанте відрадною поштою.

В БУДИНОВСЬКИЙ.

НА ТРОПІ ПРОПАВШОГО ІСТОРИЧНЕ ОПОВІДАННЯ.

Свободно за Майом.

Вони знають про нас? — перебив оден дід дрижачим голосям. — За нас запоторенні в край чужого світа?

Знають і мною переказують вам свою просбу. Я сню просьбу переноси і ви рішайте, як дати відповідь, та чи взагалі відповіди. Мабудь знаєте, що на Кубані збралася правда, повеніло, велика сила запорожського народу. По зруйнованні Сичі в році 1775, Запорожці розбрилися по всему світу. Зразу найбільше було іх на Дунаю. Лишь доля шораз більше розганяла та розсила по світу запорожське лицарство, колишню оборону і славу України. Щоби сей мід українського народу викинути поза межі України, Москва всім Запорожцям, що були під його владою, загнав аж на Кавказ, над ріку Кубань. Кажуть, що нема нічого доброго, що не вишлюби на добро. Дуже добре воно не є, що Запорожці на своїм праділі Дніпрі, а на казавськи Кубані. Всеж такі люди так, ніж жити розвізнію між ріжними чужими народами і згодом щезають. Голова сина Запорожця, хоч тепер в иншій, не на своїм праділі Мисці і хот під Москвою, всеж такі дала під боком України.

Отже Кубанські Запорожці надіються, що боля на Кубані воскресне давне Запорожжє і сини стана в пригоді своїй батьківщині.

Дав би Бог! — зігнув оден дід, що тамні Запорожє в Дніпрі.

Так думують, старшина Кубанців, звиди лиш себе, ставша на Кубань запорожських негодобитків. Таким способом

вали се, що чули від Сивенького. Мовчанку перебив отаман.

Ми раді би почути, що на се скажуть наші діди. Ти, що власними очима бачили праділе Запорожжє, що разом з запорожським лицарством покинули дідуку, бо не хотили жити під рукою московського царя. Найстарший дід зігнув.

Просимо, діду, — отаман за очуховав його — скажіть слово. Скажіть панотче, що ви думаете? — Дід обзавис.

Я слуга Божий, тай ваш, — піп відповів. — Куди ви всі, туди й я з вами. Чи йти вам за зазивом Кубанців, чи лишитися тут, мені не личить говорити вам. Вже й так на многіх попів нарикають, що вони московські та царські піддані. Не хочю сказати вам, щоби ви йшли за радою Кубанців, бо хто готов би сказати, що і агент московської церковної влади. Не хочю говорити про те, бо хто міг би подумати, що боюся пілзурю, та говорю зі страху перед неприємними. Найліпше буде, як перше слово скажуть діди, бо вони справжні Запорожці.

Колі так, то послухайте мене. — промовив майстарший дід. — Ви всі знаєте, як я люблю Москву. Я все стою з агити, що ліпше нам всім агитувати, ніж вертати під парі. Але я був такій, бо мене ніколи не покидала надія, що збудемо відлаштувати Запорожжє на Дунаю. Сидіючи майже розніж одраді відного і той черни, когорта пішла за ним і злізла до Москви. Але, хоч за сню зрадчу в 1827 році Турок зруйнував Дунавський Сич, багато запорожського народу вирізав і перешу негодобитків розвіз на малих оселяни по всі Туреччині, а се не трація надіи. Але тепер, коли від повенелось Запорожжє Москвою минуло відмістять років, від зруйнування Дунавської Сичи тільки десять, і наші діди, і ми, і наш царський владн нема одної за-

Порожської громади, в котрій було би більше, ніж тисяча душ; коли ти негодобитків живи і розвиваєш в них; коли справді є надія, що на Кубані віджне давне Запорожжє, то найбільше там буде запорожського народу, тим скорше се станеся... Тим скорше встане Запорожжє і ви, наш гурток не шезнемо так, як сніг сезає на сонці. Я за те, щоби піти за радою кубанської старшини. Дід замов і захлипан. Се промовляли оба другі діди і промовляли таксамо. Старшини вже й не радiali над іти до Кубані, чи ні.

Говорили тільки про трудність такого переселення. Вони знали, що Турок не відпустить іх від себе, се й до сего ворогата, московського царя. Позвали Сивенького.

"Ти сказав, — промовив до него отаман, — що проведе нас на Кубань... В ікя" Божий, веде!

Чи всі згодні? — Сивенький спитав, позираючи неділовірно на діда.

Всі, — отаман відповів. — Ми всі пішли за радою діла. — Сивенький промовив, — то, який за зубами. — Ми важко найшми головали. Як Турок пронохав, що ми загинемо, то... Самі знаєте, чим се скінчиться. Я повис би на найвишній стовпі, бо я, хоч турецький баша, перший князь між вас гадуку відкутн Турка і перетит, будь що буде до його ворогі.

дую, спосіб знайдеся. Я насамперед переберу сам на Кубань, щоби діло перебалацати з кубанською старшиною і обезпечити місце як найкращіше для нашої оселі. По моїм повороти будемо промишляти, як відси відобутися. Я для нашої ціли наліюся використати мої давні і нові знаомства. При помочи тих знаомчих" і приятелів нам не тяжко буде переселитися відси під саму кавказьку межу. Там ніхто не буде малим гуртками, чи і ясам в купі перекинуться на Кавказ і пропрабати на той йог бік аж на Кубань.

Всі признали, що так було би найліпше. Рада договорилася до того, що Сивенький який тиждень буде відпочивати по довгий подорожі з найріжнішими пригодами, сам поїде на Кубань. До Трапезунту поїхав би верхом, до мезорема. Щоби Турки не додержали його, Ліндас купив би в Трапезунті вітрильник, і Сивенький поїхав би як капітан Ліндасевого корабля.

Добре, що той грошовитий Інгліс мав по дорозі надіючись, — Сивенький закінчив раю. — Старшина розвішлася в. В оселі яні через думку не пришло нікому, що старшина вдала переселитися на Кубань. Сивенькому схоляли діди владна на довірочних розмовах з старшиною. Ліндас хотів від хати до хати і назвав показувати собі всім запорожським старшинами, се предкам синталца принесенням з Запорожжє до Туреччини. То були старі руйніни, прохійні, кулябачі, ножі, чарюк, гудяк, війскові значки, люльки. Люди не розуміли мови Ліндаса, але від Сивенького діли, що богати Англії дивався і такі рачи, яких тепер вже ніхто не вживає, скупують за грубі гроші. Ліндас платив добре, вони були бідні, отже і неділовити ім рини дивався, що подалши йому. Ді-

Прина мабуць справді буде важна, — промовив отаман. — Наш піп ніколи не робить з воли вода. Зажди.

Сивенький пішов до Ліндаса сказати йому, що завтра не полудити і вернувшись, там вже мана. Коли прийшов, там вже був піп з кимсь високим, кресивим, але старим, з білою як сніг волосиною Турком. Турецький одра взяв на себе ліше того, щоби йому лишилось було пропрабати до нас. Він гав як Запорожжє, як він авсі. Його батько був Запорожець, Запорожчаним був його дід. За молодю промишляв шаблемо. Коли його найблизші товариші мусли свої шаблі віддати на услуги Москви, Запорожжє Кимм постягся в черні став отцем Кннментієм. Коли його товариші пішли на Кубань, і він подався туди. Став душастерем одної кубанської станиці. Чого він сюди прийшов, нехай сам скаже.

Очи всі звернулися на патріархальну стать отця Кннментія.

(Дальше буде).

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СООЗІ, ТОМ ЗАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ІНТЕДА.

ВИШИЛА З ДРУКУ

МУЖИК ПАНОМ

КОМЕДІЯ В ПЯТИ ДІЯХ
(Переклад з давського М. Песеня).

НОВА ТЕАТРАЛЬНА ШТУКА

ЦІНА

Видання в сьому на адресу:
SWINDON, 23 GRAND ST., BRISTOL, G. L. 1

